

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 ל.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

בפני כב' השופט שמואל בר יוסף

תמ"ש 46939-07-18

תובעת ל.ב.א
ע"י ב"כ עוה"ד אסי סגל

נגד

נתבעים 1. א.ב.א
ע"י ב"כ עוה"ד עירא הדר

2. היועץ המשפטי לממשלה
משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים

תמ"ש 25052-04-18

תובעת א.ב.א
ע"י ב"כ עוה"ד עירא הדר

נגד

נתבעת ל.ב.א
ע"י ב"כ עוה"ד אסי סגל

פסק דין (עותק לפרסום)

עתירה לביטול צו הורות פסיקתי, מחד גיסא, ועתירה לקביעת משמורת משותפת, מאידך גיסא.

העובדות הצריכות לעניין

1. הגב' ל.ב.א (להלן: התובעת), והגב' א.ב.א (להלן: הנתבעת, וביחד להלן: האימהות) חיו יחד כבנות זוג משך חמש שנים בקירוב (מתחילת שנת 2013 ועד שלהי שנת 2017). ביום 18.7.2014 קיימו האימהות טקס בו החליפו, במעמד בני משפחה וחברים, טבעות (להלן: הטקס).

2. האימהות רכשו מספר מנות זרע של אותו תורם, באמצעותן הרתה הנתבעת. ביום 25.8.2015 נולד הקטין ק' (להלן: ק'). לאחר מכן הרתה התובעת באמצעות מנת זרע של אותו תורם, וביום 9.12.2016 נולדה הקטינה ה' (להלן: ה'), וביחד עם ק', להלן: הילדים).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 א.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

3. זמן קצר לפני הולדתה של ה' פנו האימהות לעו"ד ש.א.ה (להלן: עו"ד א') על מנת שתגיש בשם האימהות בקשות למתן צווי הורות פסיקתיים, בנוגע לשני הילדים. ביום 24.11.2016 חתמו האימהות על תצהירים התומכים בבקשה למתן צו הורות פסיקתי, לפיו הנתבעת תהיה הורה לה' (תמ"ש 14071-02-17, להלן: הבקשה לצו הורות). אין חולק, שהבקשה לצו הורות בנוגע לה' הוגשה ראשונה, לאור סברת האימהות, על סמך הייעוץ שקיבלו מעו"ד א', שהדבר יקל על קבלת צו הורות פסיקתי לגבי ק' (כבן שנה וחודשיים באותה עת). ביום 17.5.2017 ניתן, בהסכמת ב"כ היועמ"ש, פסק דין לפיו הנתבעת היא אמה של ה' (להלן: צו ההורות). עו"ד א' הכינה בקשה לצו הורות פסיקתי גם בנוגע לקשר בין התובעת לק', שלא הוגשה לבסוף לאור המשבר בין האימהות.

4. בשלהי חודש אוגוסט 2017 החליטו האימהות להיפרד, ונפרדו בפועל כחודשיים לאחר מכן.
5. מאז חודש מרץ 2019, שוהה ה' עם הנתבעת אחת לשבוע אחר הצהריים, ובכל סוף שבוע שני (מיום ו' ועד מוצאי שבת). ק' איננו מגיע לביתה של התובעת כלל.

ההליכים

6. ביום 15.4.2018 הגישה הנתבעת תביעה למשמורת משותפת של ה' וקביעת הסדרי שהות שווים אצל כל אחת מהאימהות (להלן: תביעת המשמורת). ביום 19.7.2018 הגישה התובעת תביעה לביטול צו ההורות (להלן: הליך הביטול).

7. ביום 5.11.2018 הגישה המומחית מטעם בית המשפט, גב' ל.ג. (להלן: המומחית), חוות דעת התומכת בעמדת התובעת, לפיה יש לבטל את צו ההורות (להלן: חוות הדעת). ביום 18.3.2019 נחקרה המומחית על חוות הדעת.

8. ביום 24.1.2019, נעתרתי לבקשה לצרף את המדינה כבעל דין נוסף בהליך הביטול. ביום 2.5.2019 נעתרתי לבקשת המדינה להגיש תסקיר מטעם השירות למען הילד (להלן: התסקיר). בקשת רשות ערעור על החלטה זו (רמ"ש 44318-05-19), נדחתה ביום 8.9.2019 (להלן: ההחלטה בבר"ע). ביום 13.9.2019 הגישה עו"ס לחוק אימוץ ילדים, גב' י.כ.ש (להלן: העו"ס), את התסקיר. התסקיר תומך בעמדת הנתבעת נגד ביטול צו ההורות. ביום 24.9.2019 נחקרה העו"ס על התסקיר.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 א.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' א.ב.א

9. ביום 7.4.2020, לאחר הגשת סיכומיה, עתרה התובעת לפסילת התסקיר, לאור טענתה לקשר
נסתר שהתקיים בין העו"ס לבין ב"כ הנתבעת. ביום 31.5.2020 נחקרה העו"ס בנושא, וב"כ
התובעת הודיע, שאינו עותר לפסילת התסקיר, אגב שמירת טענותיו לסיכומים.

טענות הצדדים

10. טענות התובעת הן, בתמצית, כדלקמן:

- 10.1. דין צו ההורות להתבטל, שעה שהבקשה לצו הורות נתמכה בתצהיר, ששונה לאחר חתימתו.
דינו של הצו להתבטל, גם משום שמהותו לא הוסברה לתובעת, אשר לאור מצבה הרפואי
באותה עת "לא הייתה פנויה רגשית לקבל החלטות הרות גורל כגון דא" (לשון סיכומי
התובעת). עוד טוענת התובעת, שצו ההורות ניתן מבלי שהוגש תסקיר וללא עריכת דיון.

- 10.2. התובעת לא התכוונה מעולם להביא ילדים בהורות משותפת, "אלא במסגרת זוגיות, על מנת
להעניק להם תחושת משפחתיות, וקשרי אחאות בין ילדי הצדדים" (לשון סיכומי התובעת).
הטקס לא היה טקס נישואין, אלא "החלפת טבעות לציון הזוגיות" (לשון סיכומי התובעת),
כמותם ערכה התובעת בעבר. אילו חפצו הצדדים להינשא היו עושים כן. הייתה הבחנה
ברורה בין ההורות של התובעת לזו של הנתבעת, כל אחת לגבי ילדה/ילדתה. הוכח
שהאימהות התנהלו בהתאם להסכמתן האמורה, הן לפני פרידתן והן לאחריה. מסקנה זו
מתחזקת לנוכח העובדה, שהבקשה לצו הורות לגבי ק' לא הוגשה.

- 10.3. דין צו הורות להתבטל, גם משום, שטובת הקטינים מחייבת זאת. הדבר נקבע הן על ידי
פסיכולוגיות אליהן פנו האימהות סמוך לפרידתן, והן על ידי המומחית.

- 10.4. התסקיר מוטה, שעה שהוא מטעם המדינה, האוחזת בעמדה עקרונית נגד ביטול צווי הורות
פסיקתיים. יתירה מזו, הוכח, שב"כ הנתבעת שיגרה לעו"ס מסרון בנוגע למחלוקת, עליו לא
דיווחה העו"ס לבית המשפט. עובדה זו מוכיחה, שהתסקיר מוטה, ויש להתעלם ממסקנותיו.

11. טענות הנתבעת, בתמצית, הן כדלקמן:

- 11.1. הזוגיות האמיצה, שקיימו האימהות הוכחה כדבעי בראיות רבות, לרבות הטקס שהיה טקס
נישואין, שינוי שם המשפחה, מכתבים רבים שכתבה התובעת לנתבעת ועוד. אף ההורות
המשותפת שהתקיימה לגבי שני הקטינים הוכחה כדבעי.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 18-07-46939 ל.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 18-04-25052 א.ב.א נ' ל.ב.א

11.2. יש לדחות את מסקנות חוות הדעת, המבוססות על דחייה לכאורה של ל' את ק' כבנה. דחייה
נטענת זו איננה עולה בקנה אחד עם הראיות ואף איננה מצדיקה לבטל את צו ההורות לגבי
ה'.

11.3. השינוי היחיד שהוכנס בתצהיר התומך בבקשה לצו הורות, הוא הוספת תאריך הלידה של
ה'. מדובר בעובדה צפויה ולכן לא מדובר בשינוי של התצהיר, אלא בנסיבה ידועה.

11.4. הטענה לפיה התובעת לא הבינה את משמעות הבקשה לצו הורות איננה מתיישבת עם
הראיות, לרבות עדותה של עו"ד א'. בכלל זה, לא הוכח מצב רפואי כנטען על ידי התובעת.

11.5. אין חובה להזמין תסקיר או לקיים דיון בטרם יינתן צו הורות פסיקתי.

11.6. התובעת לא הניחה ראיות כלשהן לסתור את שלל ראיותיה של הנתבעת, בדבר קיומה של
הורות משותפת לגבי שני הילדים. עמדתה של התובעת מהווה ניסיון בדיעבד לשנות את
העובדות למטרתה דהיום – סיכול התביעה למשמורת.

11.7. הן חוות הדעת והן התסקיר תומכים בהרחבת הסדרי השהות של ה' עם הנתבעת.

דיון והכרעה

12. העתירה לביטול צו ההורות, מעיקרו, נשענת על שני אדנים: טענות, שניתן להגדירן
פרוצדוראליות, מחד גיסא, וטענות הנוגעות לטובתה של ה', מאידך גיסא.

ביטול צו ההורות - טעמים פרוצדוראליים

13. צו ההורות הוא פסק דין, שניתן בהסכמת הצדדים (הן האימהות והן המדינה). להווי ידוע, שפסק
דין כגון דא ניתן לביטול בעילות חוזיות, שאז יש להגיש תביעה, או בעילות המכוונות כנגד ההליך,
שאז יש להגיש ערעור (ר', אחד מיני רבים, בעמ' 4820/12 פלוני נ' פלונית 2012). אמת, את ההלכה
דלעיל יש ליישם באופן מותאם, שעה שבהליך קביעת סטטוס עסקינן. קריאה מותאמת זו היא
לחומרא ולא לקולא מבחינתה של התובעת. לפיכך, ברי שטענות התובעת בכל הנוגע לתקינות
ההליך (שינוי הבקשה לצו הורות לאחר חתימת התובעת על תצהיר התומך בבקשה, הגשת תסקיר
וקיום דיון), הן טענות שמקומן בערעור. דא עקא, ערעור לא הוגש. די בכך, כדי לדחות טענות אלה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 ל.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

14. גם לעיצומם של דברים (למעשה למעלה מן הצורך), לא מצאתי בטענות התובעת ממש, כמבואר להלן:

14.1. שינוי הבקשה לצו הורות – הנטל להוכיח את השינוי בין נוסח הבקשה שאושר בתצהיר התובעת לבין זה שהוגש, מוטל על כתפי התובעת. אין בידי לקבל את טענת התובעת, לפיה יש לזקוף לחובת הנתבעת את המחדל להציג את נוסח הטיוטה של הבקשה לצו הורות, כפי שהייתה במועד חתימת תצהיר התובעת. עו"ד א' הצהירה "לאחר שה' נולדה, בנות הזוג מסרו לי את פרטיה, ואני השלמתי את הבקשה וביום 7.2.17 כחודשיים לאחר הלידה, הגשתי לביהמ"ש את בקשתן..." (סעי' 19 לתצהיר עו"ד א'). מהאמור עולה בבירור, שהפרט היחיד שהוסף לבקשה לצו הורות, לפי הצהרת עו"ד א', הוא פרטיה של ה' ומועד לידתה. משכך, הנטל לקעקע את הגרסה מוטל על התובעת. דא עקא, עו"ד א' לא שינתה את גרסתה בחקירה הנגדית, והנטל לא הורם בדרך אחרת. לפיכך, השינוי היחיד שהוכח, הוא הוספת תאריך לידתה של ה'. אמת, היה ראוי שגם שינוי זה ייערך בטרם נחתם תצהיר התובעת. ברם, בנסיבות המקרה דנא, הכשל האמור היה ונותר במישור הפורמלי. התצהיר נחתם 15 ימים טרם הלידה, במטרה ברורה להגיש את הבקשה לצו הורות מיד לאחריה. בנסיבות אלה, ברי היה לתובעת, במועד חתימתה על התצהיר, שמועד הלידה יתווסף לאחר הלידה. ממילא הסכימה התובעת לתוספת האמורה. לפיכך, טענותיה הפרוצדוראליות של התובעת דהיום לא נטענות בתום לב. הדברים קל וחומר, שעה שהתובעת הגיעה למשרדה של עו"ד א' לאחר הגשת הבקשה לצו הורות, במטרה למסור לה מסמך המעיד על תרומת הזרע (נספח ד' לתצהיר עו"ד א'). באשר לכך הצהירה עו"ד א': "ביקשתי מבנות הזוג להמציא לי את המסמך המבוקש, וביום 4.4.17 שתיהן הגיעו למשרדי עם ה' כדי למסור את המסמך וכן מסרו לי מספר תמונות המעידות על חיי משפחתן. בפגישה זו בנות הזוג המשיכו להפגין את אהבתן הרבה זו לזו והתנהלו כשתי אימהותיה הטבעיות של ה'. הן אשררו שוב את רצונן המלא בצו ההורות שיכיר גם בא' כאמה על (צ"ל – של) ה', ולא נותר בלבי ספק כי הן אכן מעוניינות בכל ליבן בהכרה בהורותן המשותפת על ה'" (סעי' 21 לתצהיר). גרסה זו לא קועקעה בחקירתה הנגדית של עו"ד א'. יתירה מזו, התובעת איננה מכחישה את דבר קיומה של הפגישה האמורה. קיומה של הפגישה הנ"ל, לאחר הגשת הבקשה לצו הורות, מבססת ביתר שאת את המסקנה, שהתובעת ידעה היטב אודות הגשת הבקשה "המתוקנת" לצו הורות. יתירה מזו, התובעת פעלה אקטיבית כדי לקדם את קבלת הצו. על רקע זה, אין ממש, או תום לב, בטענות התובעת לעניין נוסח הבקשה לצו הורות. הפגישה האמורה אף מקעקעת את גרסת התובעת, לפיה הייתה גורם סביל גרידא בכל הנוגע להכנת והגשת הבקשה לצו הורות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 ל.ב.א נ' א.ב.א

תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

- 14.2. הזמנת תסקיר – התובעת לא הצביעה על פסיקה כלשהי, לפיה אין מקום לתת צו הורות פסיקתי ללא תסקיר. אמת, סברתי, ועודני סובר, שדרך המלך בכגון דא היא הזמנת תסקיר. ברם, ישנן דעות אחרות, ולא מוכרת לי פסיקה (מנחה או מחייבת) שקבעה חובה בנדון. יתירה מזו, גם לשיטתי (שאין לה נפקות אלא בד' אמות המקרים הנדונים בפניי), ישנם מקרים בהם אין להתנות צו הורות פסיקתי בתסקיר. הדברים נאמרו בתמ"ש 35804-12-16 (פלוגי נ' היועמ"ש 2017), בו תומכת התובעת את יתדותיה, לאמור: אמת, ייתכנו מקרים בהם העובדות שאין שנויות במחלוקת הינן חד משמעיות ומעידות על קשר הורי ארוך ויציב, עד כי תוצאותיו של תסקיר הינן כמעט צפויות מאליהן...במקרים כאלה, יכול ובית המשפט יגיע למסקנה שנזקו של תסקיר עולה על תועלתו ויכריע את הדין ללא תסקיר. והנה, הבקשה לצו הורות התבססה, בין השאר, על העובדות הבאות:
- 14.2.1. האימהות נישאו בטקס, שהוגדר "חתונה" וכלל החלפת טבעות שהוגדרה "חופה" (לשון ההזמנה לאירוע, נספח ו' לתצהיר הנתבעת). התובעת מנסה למעט בחשיבות האירוע, אך הודתה שכמותו לא ערכה בעבר (עמ' 79 שו' 12-13).
- 14.2.2. הבקשה לצו הורות הוגשה לאחר שלוש שנות זוגיות.
- 14.2.3. במהלך שנים אלה נולד קטין (ק'), שגודל על ידי שתי בנות הזוג כמשפחה.
- 14.2.4. לתוך אותה מערכת משפחתית נולדה קטינה נוספת (ה').
- 14.2.5. שני הילדים נולדו, בכוונת מכוון, מזרעו של אותו תורם.
- 14.2.6. התקיים משק בית משותף.
- 14.2.7. האימהות שינו את שם משפחתן כך שיהיה זהה.
- על רקע מסה מצטברת זו של עובדות, לא ייפלא, שהמדינה לא התנגדה למתן צו ההורות ללא תסקיר, וראוי היה לתת את הצו כפי שניתן. זאת ועוד, טענתה של התובעת דהיום סותרת חזיתית את הצהרותיה החד משמעיות בבקשה לצו הורות, מכוחה עתרה למתן הצו ללא תסקיר. משכך, מדובר בטיעון שדינו להידחות, גם משום שהוא לוקה בחוסר תום לב.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 א.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

14.3. קיום דיון – הדברים האמורים לעיל, בנוגע להזמנת תסקיר, יפים, גם בכל הנוגע לקיום דיון. ככל שבית המשפט משתכנע שיש מקום לתת צו הורות פסיקתי, ולא נדרש לשם כך בירור עובדתי, אין סיבה לקיימו. הדברים אמורים ביתר שאת כאשר בבקשה מוסכמת עסקינן. כאמור, לאור הסכמת התובעת, לוקה הטיעון בחוסר תום לב.

15. הנה כי כן, דין טענותיה של התובעת כנגד ההליך (הפרוצדורה) למתן צו ההורות, להידחות.

ביטול צו ההורות – גמירות דעת

16. לטעמה של התובעת, דין צו ההורות להתבטל, גם משום, שמהותו של הצו לא הובהרה לה כדבעי ומצבה הרפואי לא אפשר לה לשקול את הדברים כראוי. בלשון אחרת, התובעת טוענת, שלא הסכימה, שהנתבעת תהא אם נוספות לה'.

17. ברי, שהנטל להוכיח את הטענה דלעיל מוטל על כתפי התובעת. חזקה ידועה היא, שאדם מבין את משמעותו של מסמך עליו הוא חותם, בפרט כאשר המדובר במסמך מהותי וחשוב לזכויותיו (ע"א 6645/00 **שלמה ערד נ. אבן**, פ"ד נו(5) 365, 375). הדברים קל וחומר, שעה שמדובר בחתימה על תצהיר ("מסמך משפטי דוגמת תצהיר שנחתם בפני עורך דין, ייפוי כוח נוטריוני וכו' מלמד על כוונה ליצור יחסים משפטיים" – פרידמן וכהן, **חוזים**, עמ' 492 ה"ש 91א). ההלכה לעניין זה סוכמה, כדלקמן: חתימתו של אדם על מסמך מהווה עדות לכך שאותו אדם קרא את המסמך, הסכים לאמור בו, והיה מודע למשמעות ולתוצאות חתימתו, ועל כן אין הוא יכול לנער חוצנו ממנו... לפיכך נפסק, כי על-פי רוב "אדם החותם על מסמך בלא לדעת תוכנו, לא יישמע בטענה שלא קרא את המסמך ולא ידע על מה חתם ובמה התחייב"...הלכה זו כוחה יפה, וביתר שאת, כאשר עניין לנו במסמכים בעלי חשיבות. שכן, ההיגיון מחייב כי החתימה עליהם לא תעשה בהיסח הדעת...לאור האמור, נקבע בפסיקה כי הנטל להוכחת טענה מסוג זה בנוגע לבטלותו של חוזה הוא כבד מן הנטל הנדרש להוכחת טענות אחרות במשפטים אזרחיים, והמעלים טענה זו נדרשים לתמוך אותה בראיות פוזיטיביות כאפשרות קרובה (עא 1319/06 **משה שלק נ' טנא נגה (שווק) 1981 בע"מ 2007**).

18. התובעת חתמה על תצהיר התומך בבקשה לצו הורות, משמע הצהירה, בין השאר, כדלקמן:

"ביום 09.12.2016 נולדה במזל טוב הקטינה ה'. המבקשות רואות בה כבתם המשותפת וברצונן לגדלה במשותף כאחות לק' וביחד כמשפחה אחת. הקטינה למעשה נמצאת בפועל במשמורתן המשותפת וכל ההחלטות לגבי(ה) מתקבלות פה אחד ע"י המבקשות..."

למבקשות חשובה ההכרה הרשמית בשתייהן כאימהותיה של ה'...

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 א.ב.א נ' א.ב.א

תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

1
2 צו זה יגן על מבקשת 1 (הנתבעת – שב"י) כאשר במקרה בו יסתיים חלילה הקשר הזוגי
3 – לא ישללו ממנה זכויות הראיה כלפי התינוקות.

4
5 יוער לסיום חלק זה שמוסכם על המבקשות כי ככל ויסתיים חלילה הקשר הזוגי – הרי
6 שהחלוקה בין המבקשות ביחס לתינוקות נשוא (צ"ל, מושא – שב"י) בקשה זו (ולכל
7 הילדים המשותפים העתידיים לבוא) תהא שוויונית...

8
9 כאמור מאז לידתה של ה' קיים בינה לבין מבקשת 1 קשר רגשי עמוק ועז אשר אינו
10 תלוי בקשר הרגשי שבין המבקשות...במצב כיום, טובתה של ה' והגנה על זכויותיה
11 מחייבות עיגון משפטי מלא ע"י מתן הצו שיהווה ביטוי אמיתי ומלא ליחסי ההורות
12 המתקיימים הלכה למעשה בין ה' למבקשת 1"

13
14 (סעי' 9, 10, 12, 13, 18 לבקשה לצו הורות, ההדגשות לא במקור).

15 19. הצהרות חד משמעיות אלה מטילות על כתפי התובעת נטל ראיתי כבד ביותר להוכיח, שלמרות
16 הדברים המפורשים באשר להורות של הנתבעת, לרבות במקרה של פירוד, התובעת לא הסכימה
17 לכך. לא למותר לציין, שהתובעת נפגשה עם עו"ד א' פעמיים לפני שניתן צו ההורות. בנוגע לאשר
18 הוסבר קודם להגשת הבקשה לצו הורות, הצהירה עו"ד א', לאמור: "בפגישות עם בנות הזוג
19 תיארתי בפניהן באופן מפורט את ההליך לקבלת צו ההורות, את משמעות הצו והשלכותיו
20 המשפטיות הבלתי הפיכות. הבהרתי להן כי מדובר בהליך שיפוטי שיביא להשוואה מלאה של
21 המעמד, הזכויות והחובות ההוריות של כל אחת מהן לגבי הילדים, וכי לאחר מתן צו ההורות
22 שתיהן תוכרנה כאימהות לכל דבר ועניין, לרבות רישום של שתי אימהות במשרד הפנים.
23 חידדתי לבנות הזוג את העובדה כי מרגע קבלת הצו ורישומה של א' כאמה של ה', היא תהיה
24 בעלת חובות וזכויות הוריות שוות ומלאות בכל הקשור לה' ללא תלות במערכת היחסים ביניהן"
25 (סעי' 9-10 לתצהיר עו"ד א'). גרסה זו לא נסתרה בחקירת עו"ד א', שהעידה אודות ההסברים
26 שניתנו, ואודות ההתלבטות של האימהות כיצד לפעול בנוגע להורות של התובעת לגבי ק' (עמ' 70
27 שו' 18-19, עמ' 71 שו' 15-21). עו"ד א' העידה שהתובעת הבינה היטב את משמעות הדברים
28 ("...היא יושבה והיא שמעה והיא בן אדם אינטליגנט והבינה מה זה הורות..." - עמ' 72 שו' 13-
29 14). לא למותר לציין, שהתובעת היא מורה בעלת תואר שני.

30 20. זאת ועוד, לטענת התובעת עצמה, היא צרפה את שם משפחת הנתבעת לשם משפחתה בתעודת
31 הזהות (נספח ל' לתצהיר הנתבעת), לאור המלצת עו"ד א', לפיה זה יקל על קבלת צו ההורות
32 ("...עשינו את זה כי עורכת דין אמרה לנו תעשו את זה, כדי שיהיה קל לאשר" - עמ' 76 שו' 9-
33 10). התובעת אף העידה, שעשתה כן למרות שאיננה אוהבת את שם משפחתה של הנתבעת. שינוי

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 ל.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

- שם משפחה, בכלל, וכאשר הוא אמור להיות שם המשפחה של התינוקת העתידה להיוולד, בפרט, אינו דבר של מה בכך. ממילא, מגרסת התובעת עצמה עולה, שהיא הסכימה לשנות את שם משפחתה על ידי הוספת שם שאיננה אוהבת, על מנת לסייע בקבלת צו ההורות. הסכמה זו מחלישה משמעותית את גרסת התובעת, לפיה חתמה על התצהיר התומך בבקשה לצו הורות כ"חותמת גומי" (לשון סעי' 13 לתצהיר התובעת).
21. לנוכח ראיות משמעותיות אלה היה מצופה, שהתובעת תניח ראיות של ממש שיתמכו בטענה, לפיה לא הבינה את מהות הדברים. דא עקא, לבד מהעיסוק בהוספת מועד לידתה של ה' לבקשה לצו הורות, הייתה ונותרה הטענה כללית ולא נתמכה במאומה. כל שנאמר בסיכומי התובעת הוא, שהבקשה לצו הורות הוגשה "מבלי שהוסבר לתובעת טיבו ונפקותו של צו ההורות" (סעי' 1 לסיכומי התובעת). לשון כללית דומה ננקטה בסעיף 38 לסיכומי התשובה מטעם התובעת. גם הטענה, לגבי מצבה הרפואי של התובעת באותה עת, נותרה כללית ולא מוכחת. בכלל זה לא עתרה התובעת למינוי מומחה רפואי ולא ביקשה להגיש חוות דעת רפואית מטעמה. יתירה מזו, הנטען על ידי התובעת סותר את אשר עולה ממעקב ההיריון (נספח לד' לתצהיר הנתבעת). במעקב ההיריון צוין, שהתובעת שוחררה מבית החולים (למעלה משלושה שבועות בטרם חתמה על התצהיר התומך בבקשה לצו הורות) ללא אינדיקציה רפואית כלשהי המתיישבת עם טענותיה.
22. גרסת התובעת בדבר אי הבנת משמעות הבקשה לצו הורות, סותרת חזיתית את תצהירה התומך בבקשה, ואת יתר הראיות המשמעותיות דלעיל. לגרסת התובעת אין תימוכין בראיות והיא עדות יחידה, כמשמעותה בסעיף 54(2) לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971. לפיכך, אני קובע שהתובעת לא הרימה את נטל הראיה.
23. יתירה מזו, הנתבעת הניחה ראיות פוזיטיביות, המוכיחות, שהתובעת התייחסה לילדים כילדי שתי האימהות. בין השאר כתבה התובעת, כדלקמן (ההדגשות לא במקור):
- 23.1. במסרון מיום 12.1.2015 (נספח יא' לתצהיר הנתבעת), כותבת התובעת לנתבעת: "...את האימא של ילדיי, את נושאת את התינוק שלי..."
- 23.2. במסרון מיום 27.8.2015 (נספח יח' לתצהיר הנתבעת), כותבת התובעת לנתבעת: "תודה לאשתי ולבני היקרים".
- 23.3. בברכת שנה טובה מיום 13.9.2015 (נספח יט' לתצהיר הנתבעת) כותבת התובעת לנתבעת: "שנה טובה, מתוקה ומדהימה לאישה היקרה שלי ולבננו ק' האהוב, השנה החדשה אנחנו מתחילות כמשפחה וזה גדול ומרגש, כן השנה אנחנו אימהות ואני שמחה ומאושרת להיות אימא איתך..."

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 א.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

- 23.4. במסרון מיום 20.3.2017 ששיגרה התובעת למטפלת של ק' טרם תחילת עבודתה של
האחרונה (נספח מב' לתצהיר הנתבעת), כתבה התובעת: **"אני מחפשת מישהי שהתהייה
עם בני בן השנה וחצי..."**.
- 23.5. בברכה ליום הולדת, מיום 28.8.2017 (נספח נד' לתצהיר הנתבעת), כתבה התובעת לנתבעת:
**"אני מעריכה כל מה שאת עושה בשביל המשפחה שלנו... שנמשיך לגדול, להתפתח
ולאהוב, שנגדל את ילדינו לטוב עם הערכים המשותפים שלנו לחיים..."**.
- 23.6. בהודעת דוא"ל ששיגרה התובעת לנתבעת, ביום 20.10.2017, לאחר פרידתן, כתבה: **"רק
חיינו יחד קרוב ל 5 שנים, יצרנו יחד משפחה עם 2 קטנטנים יפים..."**.
- הדברים מדברים בעד עצמם.
24. זאת ועוד, אין חולק, שגם לגבי ק' הוכנה בקשה לצו הורות (כעולה מבקשת התובעת לא להגיש
את הבקשה – נספח 3 לתצהיר התובעת). בקשה זו לא הוגשה ביחד עם הבקשה לצו הורות לגבי
ה' אך ורק מטעמים טקטיים, לפיהם יקל על האימהות לקבל את הצו לאחר שיינתן צו הורות לה'
(**"הרעיון כדי ליצור סיכוי גדול יותר שהוא (ק' – שב"י) יקבל צו הורות ולא אימוץ. יש כבר תא
משפחתי"** - עדות הנתבעת, עמ' 14 שו' 26-27). עובדה זו מחזקת ביתר שאת את המסקנה,
שהתובעת הבינה היטב את משמעות צו ההורות לגבי שני הילדים. הוא הדין ברישומה של התובעת
כהורה נוסף לק' במסמכי קופת החולים, ורישום דומה של הנתבעת לגבי לה', (נספחים טו', לט'
לתצהיר הנתבעת).
25. יתירה מזו, כנטען על ידי הנתבעת, לוקה הליך הביטול בשיהוי, המחליש את גרסת התובעת. אין
חולק, שהתובעת לא עתרה לביטול צו ההורות אלא כשנה לאחר המשבר בין האימהות וכתשעה
חודשים תמימים לאחר שנפרדו בפועל. יתירה מזו, הליך הביטול הוגש רק לאחר שהנתבעת הגישה
את תביעת המשמורת. בנסיבות המקרה דנא, יש בשיהוי האמור משום חיזוק לכך, שהורתו של
הליך הביטול איננה בשל הטעמים שמניחה כיום התובעת, אשר הם היו שרירים וקיימים כל העת.
26. התובעת מנסה להיתלות בהתנהלות הנתבעת בכל הנוגע ליחסי התובעת עם ק', על מנת לבסס את
טענתה, לאימהות נפרדת לגבי שני הילדים. להתנהלות האמורה אין נפקות ראייתית של ממש,
בנוגע לביטול צו ההורות, מאחר שהיא משקפת את המשבר המשפחתי-הורי יותר מאשר את
הנסיבות ההוריות בזמן אמת. יתירה מזו, התובעת היא שהחליטה להתנהל ביחסיה עם ק' בשונה
מההתנהלות קודם למשבר. לכן, הניסיון להיבנות מתגובתה של הנתבעת לכך (בין שהייתה ראויה
ואין באם לאו, ואינני קובע מאומה בנושא), היא חסרת תום לב.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 18-07-46939 ל.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 18-04-25052 א.ב.א נ' ל.ב.א

27. המסקנה המתבקשת היא, שהתובעת חפצה בהורות משותפת עם הנתבעת בנוגע לשני הילדים. טענות התובעת דהיום אינן משקפות את אומד דעתה בזמן אמת, אלא השלכה בדיעבד של מחשבותיה היום לאחר פרידה כאובה מהנתבעת. משכך, דין טענת התובעת לביטול צו ההורות בטענה שלא הבינה את מהותו, להידחות.

28. מסקנתי עד הנה – לא הוכחו טעמים לביטולו של צו ההורות מעיקרו. משכך, נותר לדון בטעמים לביטול צו ההורות הקשורים בטובתה של ה'.

ביטול צו ההורות מטעמים שבטובת ה'

29. לעניין ביטול צו ההורות מטעמים שבטובתה של ה', תמים דעים אני עם ב"כ המדינה, שראוי להקיש מהדין החל על ביטול צו אימוץ. כפי שציין כב' השופט שוחט בהחלטה בבר"ע רבות נכתב בפסיקה על הדמיון בין צו אימוץ לצו הורות פסיקתי (שאף כונה לא פעם כ"אימוץ מדוכך"), שניהם צווים שתוצאתם זהה – הכרה בהורות וכינון יחסי הורה-ילד. אין בידי לקבל את טענת התובעת, לפיה יש להקל בביטול צו הורות פסיקתי, לאור השוני בין ההליכים. משמעות קבלתה של טענה זו היא, שישנן דרגות שונות של הורות, עמדה שאינני מסכים לה ואין לה אחיזה בפסיקה. אכן, הדין הישראלי מכיר בהורות על בסיס ארבעה אדנים חלופיים ומשלימים – זיקה גנטית, זיקה פיזיולוגית, אימוץ זיקה לזיקה (קרי, מתוקף קשר זוגיות עם בעל או בעלת הזיקה הגנטית) (בע"מ 1118/14 פלונית נ' משרד הרווחה והשירותים החברתיים 2015). לפיכך, מעת שניתן צו הורות פסיקתי, הוא מכונן הורות זהה במהותה לכל הורות אחרת. ממילא, אין מקום, מכל בחינה שהיא, להתייחס להורות פסיקתית כהורות מדרגה נחותה.

30. בקשות לביטול צו אימוץ הן נדירות (נ. מימון, **דיני אימוץ ילדים**, להלן: מימון, עמ' 394). ביטול צו אימוץ מוסדר בסעיף 19 לחוק אימוץ ילדים, תשמ"א-1981 (להלן: החוק), הקובע, לאמור:

רשאי בית משפט לבטל צו אימוץ על סמך נסיבות שלא היו ידועות או לא היו קיימות בשעת מתן הצו, אם נוכח שמן הראוי לעשות כן ושטובת המאומץ מחייבת זאת; הוראות סעיף זה אינן באות לגרוע מסמכות בית המשפט לבטל צוויו לפי כל דין אחר.

הלכה פסוקה היא, שסעיף 19 לחוק קובע שלושה תנאים מצטברים: **האחד**, קיומן של נסיבות שלא היו ידועות בעת מתן צו האימוץ. **השני**, כי ראוי לבטל את צו האימוץ. **השלישי**, שטובת המאומץ מחייבת לבטל את הצו (ע"א 1104/90 פלוניס נ' היועמ"ש, פ"ד מה(3) 302, 307. מימון, עמ' 396).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 ל.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

31. התובעת איננה טוענת, שישנן נסיבות או עובדות, שלא היו ידועות בעת מתן צו ההורות (להבדיל מטענה, שלא הבינה את משמעות הצו, אותה דחית). לפיכך, וכבר מטעם זה, ראוי לקבוע, על דרך ההיקש, שאין מקום לבטל את צו ההורות, שעה שלא התקיים תנאי מקדמי לכך.
32. גם אם נאמר, שאין לדחות את התביעה מן הטעם האמור, נחה דעתי, שראוי לדחותה שעה, שטובתה של ה' איננה מחייבת את ביטול צו ההורות. לעניין זה ראוי לדייק, ששיקול הדעת בנוגע לביטול צו אימוץ, כאמור בסעיף 19 לחוק, מצומצם. בית המשפט אינו רשאי לבטל צו אימוץ, אלא כאשר (וש)טובת המאומץ מחייבת זאת, ("שיקול טובת הילד מצוין בסעיף 19 באופן מצומצם יותר...רק אם טובת הילד מחייבת זאת, יבוטל צו האימוץ...המחוקק מורה לבית המשפט גם כאן למעט בביטול צווי אימוץ, ולבטלם רק אם טובת הילד מחייבת זאת, היינו, רק אם הדבר הכרחי מבחינתו של הילד" מימון עמ' 396, ההדגשות במקור). תכליתו החקיקתית של סעיף 19 ברורה – יחסי הורות נוגעים לבסיס הקיום האנושי, לדברים שהורתם במשפט הטבע (לשון כב' השופט חשין בדנא 7015/94 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלונית, פ"ד (נ1) 48, 102). הקשר הורה-ילד כולל מארג של זכויות וחובות משפטיים, ושאינם כאלה, שלא ניתן להגדירו באופן ממצה, אלא על דרך חזרה על הדבר עצמו. אכן, אין לאדם קשר קרוב וחשוב יותר מאשר הקשר לילדיו, ואין לילדים קשר קרוב וחשוב יותר מאשר הקשר להוריהם. חשיבותו של הקשר ההורי, מחייבת זהירות מופלגת בטרם תישלח יד משפטית להתירו. לפיכך מורה סעיף 19 להימנע מניתוק קשר הורי, אלא אם טובת הקטין מחייבת זאת, בבחינת אין מנוס. לעניין זה, אין נפקא מינה, אם עסקין בקשר הורי ביולוגי או בקשר הורי "משפטי". האופן בו כונן קשר הורי - האופן בו תורגם "משפט הטבע" ל"משפט המשפט" - איננו אלא תיאור הדרך, ליעד זהה. לפיכך, מעת שכונן הקשר ההורי, אין הבחנה בין הורות "טבעית" להורות "משפטית" (ור' סע' 16 לחוק). ממילא דין הריסון המרבי הראוי בכל הנוגע להתערבות בקשר הורי "טבעי", כדין הריסון בהתערבות בקשר הורי "משפטי". לכן, על דרך ההיקש מסעיף 19 לחוק, יש לצמצם למינימום ההכרחי את האפשרות לנתק יחסי הורות שכוננו בצו הורות פסיקתי.
33. להווי ידוע, שהכרעות הנוגעות לטובתו של קטין מתקבלות תוך הסתייעות בחוות דעת של מומחים מטעם בית המשפט (בעמ' 4259/06 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה 2006). הסתייעות זו משמעותה, אימוץ ממצאי חוות הדעת, אלא אם מצא בית המשפט, שמתקיימים טעמים כבדי משקל שלא לעשות כן (שם). בה במידה ניתן לתסקירים משקל ראייתי נכבד, שאינו נופל ממשקל חוות דעת של מומחה מטעם בית המשפט ("...יש לדאוג בתסקיר ובמסקנות ועדת התסקירים כחוות דעת מומחה, אשר מסייעים לבית המשפט לצקת תוכן במושג "טובת הילד"... - עמש (ת"א) 55785-02-12 ק.ש. נ' ע.ש. 2012). הדבר אמור ביתר שאת, בכל הנוגע לסוגיות הקשורות באימוץ ילדים (פעמים רבות הנתונים מהשטח המובאים על-ידי העובדים הסוציאליים עדיפים על פני חוות דעת של פסיכולוג או פסיכיאטר – בעמ' 4259/06 הנ"ל).
- במקרה דנא, מונחים בפניי חוות דעת ותסקיר, שמסקנותיהם שונות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 18-07-46939 ל.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 18-04-25052 א.ב.א נ' ל.ב.א

34. חוות הדעת

בחוות הדעת נכתב (בין השאר) כדלקמן:

תצפית בביקור בית אצל הנתבעת

"ה' נצמדת לגב' ב.א, קוראת לה אימא וכאשר מתקרבים לשולחן כדי לצייר היא מבקשת לשבת עליה. בין הילדים קיימת תקשורת ערנית, פונים אחד לשני בשם, בחיבה ובקרבה בולטת...שני הילדים קראו לגב' ב.א "אימא" ופנו אליה כאשר נזקקו לעזרה, הכוונה או תמיכה...ניכר כי גב' ב.א מתייחסת לשני הילדים באופן שווה...ניכר כי עבור גב' ב.א הבית שייך לשני הילדים ולה במידה דומה והיא עושה הכול על מנת לשלב את שני הילדים בחיי היומיום. שני הילדים מרגישים בנוח בבית וטוב להם ביחד..."

אינטראקציה בין הילדים לתובעת

"לאורכו של מפגש האינטראקציה האווירה נינוחה ונעימה...בולט היעדרו של מגע פיסי בין גב' ב' ובין ק'. כאשר ק' פונה אל הגב' ב' ומכנה אותה "אימא" היא לא משיבה...בשונה מהיחס לק', ביחס לה' גב' ב' מפגינה חום וקירבה פיזיים וביטויי חיבה...בלט במיוחד שגב' ב' מכנה את עצמה "אימא" בפני ה' ולא עושה זאת כאשר פונה לק'..."

אינטראקציה בין הילדים לנתבעת

"גב' ב' מסבירה לילדים שהיא הולכת ותחזור כעבור זמן קצר והיא עוזבת את החדר. ה' מחייכת לעבר, לא מתקשה להיפרד, לא מתלוננת ונשארת עם גב' ב.א בביטחון...גב' ב.א מכוונת את הפעילות בחדר באופן שמעודד לשיתוף בין הילדים ויצירה של תחושת "ביחד"...כאשר כל אחד עסק בפעילות משלו הגיבה גב' ב.א בחיוב, עודדה והכווינה, לטפה את שני הילדים...הילדים אכלו בנחת ובהנאה את כריכיהם ולאחר מכן החלו להתרוצץ בחדר, לצחוק ולהשתולל. פעילות זו עירבה גם קירבה פיזית רבה בין כל המשתתפים...כאשר גב' ב' חזרה לחדר ה' קבלה אותה בשמחה רבה. ק' פנה לחיקה של גב' ב.א "לתפוס בה את מקומו"..."

ההתרשמות

"...מתקבל הרושם שיכולותיהן ההוריות של שתי האימהות תקינות. עם זאת, קיימים משקעים רגשיים הקשורים לדינמיקה בין האימהות, משקעים שבאים לידי ביטוי בהתנהגות שתי הנשים ושני הילדים. בהקשר זה בולטת במיוחד כמיהתו של ק' לקשר עם גב' ב', כמיה שניתן להבין על רקע הזיכרונות מתקופת העבר, אז שימשה דמות הורית נוכחת ופעילה יותר בעבורו. גב' ב' אינה משיבה לק' את אשר הוא חפץ ונראה שהיא עסוקה בסימון טווח של קרבה-מרחק הטומן בחובו בלמים לקשר עמו.

מתוך כך מתקבל הרושם של חווית דחייה של גב' ב' את ק', דחייה שהוא מרגיש וחווה. כמעט

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 א.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

ולא התקיים מגע פיזי יזום בין גב' ב' לבין ק'. בנוסף במקרים בהם ק' פונה לגב' ב' בשם "אימא", היא איננה מגיבה. היא מכנה אותו בשם חיבה (ק') ובכך מפגינה כלפיו חום מסוים, אך לא קשר הורה-ילד, על פי תפיסתה."

סיכום, מסקנות והמלצות

"התרשמתי כי מבחינה פסיכולוגית לא ניתן יהיה להמשיך ולחשוף את שני הילדים לקונפליקט הקשה בין האימהות ובעיקר לא ראוי לחשוף את ק' לדחיית של גב' ב'. כפי שתואר הדחייה נוכח מאוד ומתבטאת גם באינטראקציה מולו ובהבדלים הבולטים בגישתה של גב' ב' את שני הקטינים. חשיפה מתמשכת לדחייה עלולה לגרום נזק קשה לק' ואולי אף נזק בלתי הפיך. לדעתי, ק' לא יוכל להתפתח באופן תקין ולגדול להיות ילד בטוח ואהוב כל עוד תחויב גב' ב' לשמש כאמו בניגוד לרצונה. כמו כן במצב בו ה' הייתה זוכה לשתי אימהות בשונה מאחיה, ה"יתרון" היה לה לרועץ. להערכתי קשה גם לשאת את "כתר הילד המועדף", מעמד שעלול להזיק להתפתחותה ובשל כך אינו תואם את טובתה...למרות שה' קשורה במידה לא מבוטלת גם לגב' ב.א וזו מעוניינת להוות דמות הורית גם עבורה, למען השוויון בין האחים, אני סבורה כי יש להנהיג מסגרת כמה שיותר דומה עבור שני הילדים. לפיכך אני ממליצה כי כבוד בית המשפט ישקול לבטל את צו ההורות מכוח חוץ האימוץ לגבי ה' והיא תהיה בתה של הגב' ב' בלבד. במתכונת דומה, אני ממליצה כי ק' יהיה בנה של גב' ב.א בלבד."

35. התסקיר

בתסקיר נכתב (בין השאר) כדלקמן:

"התרשמות מהקטינים, הקשר ביניהם ובינם לבין הנשים:

פגשתי את ק' וה' במפגש עם א'...לאורך כל המפגש ה' חשה נוח מאוד עם א', אותה כינתה "אימא" ועם ק'...א' ניווטה אותם למשחקים משותפים ככל הניתן ובין ה' לא' וניכר קשר הורי-אימהי קרוב. במסגרת המפגש צפיתי בה' מתרפקת, מחבקת ומ(ת)נשקת עם א' ומשחקת עם ק' כמו עם אח. ק' במקביל התייחס לה' כמו אח בוגר...ניכר היה שא' מתייחסת באופן שוויוני לשני הילדים וחשובה לה מאוד האינטראקציה ביניהם...לאחר מפגש זה נפגשתי עם ל' ושני הילדים...ניכר כי ל' השתדלה מאוד להתקרב לק' ואף ניסתה לחבק אותו, בעוד ק' הגיב בהסתייגות ולא נענה לחיבוק שלה...ה' וק' משחקים יפה ביניהם ומפגינים קשר אחאי קרוב...

ל' המשיכה בניסיונותיה להתקרב לק' וככל שעבר הזמן במשחק, ק' נפתח אליה יותר ונראה שהוא מרגיש נינוח יותר וזאת במקביל לכך ששומר על עצמו ומקפיד שלא לכנותה "אימא" וזאת בכדי לא להתאכזב מתגובתה הדוחה הצפויה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 א.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

המלצות וסיכום

שני הילדים, ק' וה', גדלו כאחים לכל דבר. אומנם היחסים בין שתי האימהות היו מורכבים, אך המשפחה התנהלה כמשפחה בה שתי אימהות לשני ילדים. על פי התרשמותי כל הפרמטרים מעידים על כוונה משותפת של שתי האימהות להורות משותפת כלפי שני הילדים שנולדו במהלך הזוגיות...מציאות זו, של שתי אימהות לשני ילדים, היא המציאות שק' וה' נולדו לתוכה. מלבד העובדה כי למציאות זו נולדו הילדים, מצפייה באינטראקציה בין הקטינה נשואת בקשה זו, ה', לבין הגב' א', שהינה אימה מאז כוונה הורותה בצו הורות פסיקתי בשנת 2017, התרשמתי מקשר הורי-אימהי קרוב. ה', כשם שניכר באופן חד משמעי במסגרת התצפית, רואה בא' כאימה, היא מתרפקת עליה, מחבקת ומנשקת אותה ואף מכנה אותה "אימא". מתוך שכך ולאור כל האמור לעיל, המלצתי היא שלא להיעתר לבקשתה של הגב' ל.ב.א לבטל את צו ההורות הפסיקתי של הגב' א.ב.א כלפי הקטינה הנדונה ה'. על פי התרשמותי המקצועית טובתה של ה' הינה שההורות של א.ב.א כלפיה תמשך וזאת ללא קשר לפרידה בין האימהות...ק', על פי החומר שהוצג בפניי ועל פי התרשמותי, נולד לתוך מסגרת משפחתית של שתי אימהות ואחות קטנה וחוזה מסגרת משפחתית זו עד גיל שנתיים. לאחר הפרידה של בנות הזוג חל בהדרגה ניתוק בינו לבין ל.ב.א והוא כיום חווה דחיה רגשית מצידה כאם וזאת על אף של' מדגישה כי אוהבת אותו כאח של בתה. למרות מצב רגשי מורכב זה, נכון היה, על פי התרשמותי, לשמר גם את ההורות של ל.ב.א כלפיו".

36. מן המקובץ עולה, שהמומחית והעו"ס תמימות דעים באשר לכל הממצאים הרלוונטיים: **האחד**, קיומו של קשר אימהי קרוב בין ה' לנתבעת. **השני**, קיומו של קשר אחאי קרוב בין הילדים. **השלישי**, התייחסות שונה של התובעת לק', החווה, במידה זו או אחרת, דחיה. המחלוקת בין המומחית לעו"ס, היא באשר למסקנה המתבקשת מן הממצאים דלעיל. המומחית סבורה, שיחסה של התובעת לק' מחד גיסא, והיותה של ה' ילדה "מועדפת", מאידך גיסא, מצדיקים לנתק את הקשר ההורי בין הנתבעת לה'. העו"ס סבורה, שלמרות היחס השונה מצד התובעת לק', הדבר אינו מצדיק לנתק את הקשר ההורי בין ה' לנתבעת. כמבואר לעיל, בכגון דא אין הבדל מהותי בין המשקל הראייתי של חוות הדעת לבין משקלו הראייתי של התסקיר.

37. התובעת מנסה לכרסם במשקלו הראייתי של התסקיר, בטענה שמדובר בחוות דעת מטעמו של בעל דין. אין בידי לקבל טענה זו, שנדחתה גם בהחלטה בבר"ע, לאמור: השירות אמנם פועל במסגרת משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים ומכאן שקשור למשיב 2, אך הגדרת ביהמ"ש קמא כי "מדובר בתסקיר מטעם גוף אובייקטיבי במהותו ולא "במומחה מטעם" (ס' 4 להחלטה) היא החלטה מדויקת למדי בה אין מקום להתערב. המשיב 2 הוא גוף אובייקטיבי במהותו ואין לו עדיפות כלפי מי מבעלות הדין. תסקיר מאת השירות למען הילד אינו בגדר חוות דעת מומחה והזמנתו אין משמעותה מינוי מומחה נוסף מטעם בית המשפט (או כמומחה בכלל) אלא קבלת עמדת הסמכות המקצועית על פי חוק לעריכת תסקירים שמהותם כיוון קשרי הורות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 ל.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

38. אף אין בידי לקבל את הניסיון להטיל דופי בתסקיר, בשל מסרון ששיגרה ב"כ הנתבעת לעו"ס. העו"ס הצהירה, שהקשר היחיד שהיה לה עם ב"כ הנתבעת הוא מקצועי. עוד הצהירה העו"ס, שהתקשרה לב"כ הנתבעת רק על מנת לקבל את מספר הטלפון של הנתבעת, וכי מחקה מבלי שקראה את המסרון ששוגר אליה בעקבות אותה שיחה (סעי' 5, 8-9 לתצהיר העו"ס, במסגרת בקשה מס' 30 בתביעת המשמורת). גרסה זו לא קועקעה בחקירת העו"ס, שחזרה על גרסתה, לפיה לא קראה את המסרון ומחקה אותו (עמ' 116 שו' 5, עמ' 117 שו' 15). יש טעם בטענת התובעת, לפיה ראוי היה לגלות את אוזני בית המשפט באשר למסרון ששוגר. ברם, העו"ס הבהירה בעדותה, שלא ייחסה לכך כל חשיבות (עמ' 118 שו' 29), ואין לי סיבה לפקפק בדבריה. הדברים קל וחומר לאור היקש ראוי מההלכה הפסוקה, לפיה פסילת חוות דעת של מומחה הוא צעד שיינקט רק במקרים חריגים בהם הפגם שנפל בהתנהלות המומחה או בחוות דעתו יורד לשורש העניין ועלול לגרום לעיוות דין לבעלי הדין (רעא 1834/18 **שירותי בריאות כללית נ' פלונית** 2018, רע"א 5611/07 **שני פישר לינצקי נ' קופ"ח של ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י** 2007). הלכה זו היא פועל יוצא של חזקה, לפיה המומחה הממונה על-ידי בית המשפט יבצע מלאכתו נאמנה, ויפעל בהגינות ובמקצועיות (רע"א 5611/07 הנ"ל). אין לי כל סיבה להניח, שלעו"ס, אשר פועלת מטעם המדינה כגורם מקצועי המפקח על הליכי אימוץ ופונדקאות, יש אינטרס כלשהו, לבד מטובת הילדים. אף אין היגיון להטיל דופי בעו"ס בשל מעשה לא ראוי של ב"כ הנתבעת, שאיננו בשליטתה.

39. כאמור, נחה דעתי שיש לאמץ את המלצת התסקיר ולדחות את המלצת חוות הדעת. לוז חוות הדעת הינו, שיחסה השונה של התובעת לק', ורגשות הדחיה שהוא חש בנדון, מזיקים לו. לכן טובתו של ק' דורשת לא לכפות קיומו של קשר הורי בינו לבין התובעת. בה במידה, כך המומחית, טובת שני הילדים מחייבת שיזכו ליחס הורי שווה, כך שאף ה' לא תגדל בתחושה שהיא ילדה "מועדפת". כפועל יוצא, ממליצה המומחית לבטל את צו ההורות לגבי ה'.

עמדה זו מוקשית בעיניי מכמה מטעמים :

ראשית, מרכז הכובד של חוות הדעת אמור להיות הקשר ההורי בין הנתבעת לבין ה', הוא הקשר אותו חפצה התובעת להתיר. ברי, שיש להשקיף על הקשר האמור גם באספקלריה משפחתית רחבה יותר. ברם, דומה שהמומחית הפכה, במידה מסוימת, את העיקר לטפל. חוות הדעת עוסקת יותר בנושא דחייתו של ק' על ידי התובעת ובהשוואה בין היחס לו זוכים הילדים מהתובעת, ופחות בקשר ההורי הקרוב, שאינו שנוי במחלוקת, בין ה' לנתבעת. בלשון אחרת, על שאלת ניתוק הקשר ההורי בין הנתבעת לה', יש לענות, ראש וראשון, באספקלריה של טובת ה', ולא באספקלריה של טובת ק'. נושא ההשוואה בין האחים הינו אך אחד הפרמטרים בשיקול הכולל של טובת ה'. והנה, בחוות הדעת הנושא תופס את המקום המרכזי. הדברים נכתבו מפורשות בחוות הדעת – **"למרות שה' קשורה במידה לא מבוטלת גם לגב' ב.א וזו מעוניינת להוות דמות הורית גם עבורה, למען**

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 א.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

השוויון בין האחים, אני סבורה כי יש להנהיג מסגרת כמה שיותר דומה עבור שני הילדים" (ההדגשה לא במקור). דברים נחרצים יותר אמרה המומחית בעדותה, לאמור: "ש(ה)דחייה היא ציר מרכזי בתיק הזה" (עמ' 8 שו' 25). לא מצאתי בחוות הדעת התייחסות של ממש לכך, שאימוץ חוות הדעת יגרום לה' לאבד דמות הורית משמעותית בחייה. לא מצאתי בחוות הדעת התייחסות של ממש לתוצאות של אובדן אם מבחינתה של ה', או התמודדות של ממש עם השאלה, מדוע עדיף שהיא תאבד אם מאשר להרגיש "בת מועדפת" לה שתי אימהות (ככל שכך יהיה)? העו"ס אמרה בעדותה דברים המקובלים עליי, לאמור:

"ילדים אחים אף פעם לא חווים יחס סימטרי של הורה כמו שהאח, או לפחות בתחושה הסובייקטיבית יש הרבה מאוד מצבים שהילד חש שהאח יותר נאהב, פחות נאהב, ילד, אח יכול לחוש שאחיו יותר מוצלח, פחות מוצלח, מכל מיני בחינות. אין כאן, אנחנו לא מדברים על סימטריה. אני חושבת שצריך לסייע גם לילד וגם לאימהות לקבל את הסיטואציה של השונות הזאת... יש כאן מצב שיש באמת פער, יש שונות, בין המהות, היחס ההורי של האימהות לילדים, בהחלט יש פער ואני חושבת שצריך לטפל בתחושות שנובעות מהפער הזה מרגשי הנחיתות, במירכאות, שעלולות להיווצר לק' מהסיטואציה אבל הפתרון הוא לא ע"י לקיחת דבר חיובי מהקטינה השנייה. משל: לך אין, אז גם לה לא יהיה? למרות שיש לה? ... היא לא פוגעת בו. היא מתייחסת אליו, היא מביעה רגשות כלפיו, היא מודה ברוב כנותה שיש הבדל בתחושות הרגש שלה כלפי 2 הילדים, וזה דבר שסביר להניח שק' יצטרך לעבור, לקבל עזרה מקצועית להתמודד עם השונות הזאת. לקבל את זה שהעולם הוא לא שוויוני, הוא לא הוגן במובן הזה. אין תמיד חלוקה שווה של דברים. אבל להתמודד עם זה על ידי לקיחת דבר שהוא כל כך מהותי, חשוב, לקטינה השנייה, אני לא מאמינה גם שהוא כשיגדל ירצה את הפתרון הזה" (עמ' 34 שו' 11-16, עמ' 36 שו' 6 ואילך).

יתירה מזו, לא מצאתי בחוות הדעת התמודדות עם השאלה, כיצד יתווך לה' ניתוק הקשר ההורי? כך, למשל, האם הנתבעת אמורה לחדול מלהתייחס אליה כבת, או האם אמורה ה' לקבל הוראה לא לקרוא לה "אימא" וכו'? כאשר המומחית נשאלה על כך בחקירתה, היא השיבה: "לדעתי זה לא יביא לריחוק או הפרדה מהאמא. הקשר יישמר והילדה לקרוא לאמא איך שהיא רוצה. כפי שבפרק ב' הילדים קוראים לבן הזוג של ההורה השני אבא או אמא, כפי שקורה במשפחת אומנה כפי שהם מרגישים בנוח. אני בטוחה שא' תמשיך להעניק לה' כבוד ואהבה ויחס שוויוני בינה לבין ק' ואני מניחה שצו ההורות עבור הילדים אין לכך משקל משמעותי היום, יש לאמהות משקל אך אנו עוסקים בטובת הילדים ולא ההורים" (עמ' 4 שו' 29-26). תשובה זו, שתוכנה לא נכתב בחוות הדעת, מעוררת מספר קשיים: האחד - ככל שהמומחית סבורה, שלביטול צו ההורות אין נפקות מעשית, מדובר במסקנה שלא ניתן להפריז בחשיבותה. ממילא עולה תמיהה, מדוע נפקד מקומם של הדברים מחוות הדעת? השני - הטענה, לפיה לביטול צו ההורות אין נפקות ביחסי

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 ל.ב.א נ' א.ב.א

תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

הורה-ילד, מקעקעת, במידה רבה, את הבסיס הרעיוני של חוות הדעת. בלשון אחרת, ככל שהמומחית סבורה, שלא יחול שינוי בפועל בגין ביטול צו ההורות, המשמעות היא שביטולו המומלץ נועד להפיס את דעתה של התובעת, ותו לא. **השלישי** - לאור עדות המומחית מתחורר, שלא נבחנה האופציה, לפיה ביטול צו ההורות יגרור צינון של היחסים בין ה' לנתבעת. המומחית בחנה אפשרות אחת בלבד, לפיה הנתבעת תמשיך לנהוג בה' כבת וה' תמשיך לנהוג כלפיה כאם, למרות ביטול צו ההורות. ממילא לא נבחן מאזן הנזקים בשים לב לאפשרות שצפי זה לא יתממש (למשל, אם הנתבעת תחליט להתנהל כפי שהתנהלה התובעת).

שנית, דומה, שהמומחית שיוותה לנגד עיניה שתי אפשרויות: קיום קשר הורי בין שתי האימהות לשני הילדים, או ניתוקו של קשר זה. המומחית הניחה כעובדה, ששימור הקשר ההורי בין הנתבעת לה' משמעותו שימור קשר במתכונת דומה גם בין ק' לתובעת. ולא היא. המצב המתקיים בפועל מאז נפרדו האימהות, הוא שה' מקיימת קשר הורי עם הנתבעת, בעוד ק' איננו מקיים קשר עם הנתבעת. בלשון אחרת, נושא דחייתו של ק' על ידי התובעת אינו נוכח בצורה משמעותית בחייו של ק', שעה שהוא אינו פוגש את התובעת. המומחית לא דנה באפשרות המתקיימת בפועל, לפיה ה' נהנית מקשר הורי עם הנתבעת ומקשר אחאי עם ק', מבלי שק' נחשף בפועל לדחייה מצד התובעת. אמת, ק' וודאי יודע/ידע שלה' אימא נוספת, ואולי אף יזכור, שבעבר אימא זו הייתה גם עבורו דמות הורית. ייתכן, שהבנה זו תעלה שאלות ותציף קושי, אך אין סיבה שהנתבעת לא תדע לתווכ לק' את הסיטואציה מבלי שחווית דחיה משמעותית תהייה נוכחת בחייו. משנשאלה המומחית על כך, היא לא פסלה את האפשרות (עמ' 9 שו' 23).

שלישית, אימוץ המלצת המומחית משמעותו מתן גושפנקא להתנהלות הורית מזיקה של התובעת. התובעת שימשה דמות הורית לק' משך כשנתיים, ושינתה את יחסה אליו על מנת לסמן טריטוריה הורית. כך קבעה המומחית עצמה, לאמור: **"בולטת במיוחד כמיהתו של ק' לקשר עם גב' ב', כמיה שניתן להבין על רקע הזיכרונות מתקופת העבר, אז שימשה דמות הורית נוכחת ופעילה יותר בעבורו. גב' ב' אינה משיבה לק' את אשר הוא חפץ ונראה שהיא עסוקה בסימון טווח של קרבה-מרחק הטומן בחובו בלמים לקשר עמו"** (ההדגשה לא במקור). משמע, כדי להרחיק את הנתבעת מה', התרחקה התובעת מק'. קשה להלום תוצאה לפיה התגובה, הן במישור היחסים הורה-ילד (הנתבעת-ה'), והן במישור המשפטי, תהא אימוץ דרכה של התובעת. קשה להלום תוצאה לפיה, התנהלות הורית מזיקה ואינטרסנטית, תכתיב את התוצאה ההורית-משפטית הראויה.

רביעית, אין בחוות הדעת התייחסות לאפשרות, שהתובעת תשנה את יחסה לק'. בכלל זה אין התייחסות לכך, שהאינטראקציה בין ק' לתובעת נבחנה לאחר זמן ממושך של פירוד. אף אין התייחסות לאפשרות, שדווקא דחיית העתירה לביטול צו ההורות, תאפשר קיומם של הסדרי שהות יציבים בין ק' לבין התובעת. הסדרים כאלה יכולים להביא להפשרה ביחסים, שעה שיש לשניים עבר משותף, ולמרות הכול יש ביניהם רגשות חמים. המומחית הודתה בעדותה, שהידוק

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 ל.ב.א נ' א.ב.א

תמ"ש 25052-04-18 ל.ב.א נ' א.ב.א

היחסים בין התובעת לק' עשוי להתרחש ("ש)אם תינתן לל' הזכות לבחור מתי להזמין את ק' לביתה או לחגוג יומולדת או לעשות מפגש אז זה יאפשר קשר. אני סבורה כי בפועל זה יקרה" – (עמ' 5 שו' 34-35). היתכנות זו, אותה הגבילה המומחית רק לסיטואציה של ביטול צו ההורות, יכולה להתרחש גם אם לא יבוטל, בהכרעה חלוטה. בעקבות הכרעה כזו לא תהא לתובעת מוטיבציה טקטית להפנות לק' כתף קרה, ויתאפשר לרגשות החמים שיש לה כלפיו להתבטא בפועל. התובעת הצהירה אודות רצונה בחידוש הקשר עם ק', לאמור: "אני רוצה לקחת אותו. אני אוהבת אותו. ואני אקח אותו...אוהבת אותו ורוצה לקחת אותו" (עמ' 85 שו' 3, 9 וכן עמ' 86 שו' 3, 7). יתירה מזו, לא מצאתי הסבר מדוע לנתק קשר הורי קיים וטוב במקום לנסות ולבסס קשר, שהתקיים בעבר ונקטע. לעניין זה העידה העו"ס, לאמור:

"אני חושבת שכבר היום, א) והדברים יכולים בהחלט להשתנות בעתיד ואני מקווה שכמו שבני זוג שיש ביניהם סכסוך קשה היום, עם חלוף הזמן דברים נכנסים לאיזשהו ערוץ אחר של תקשורת. פחות טעונה. כבר היום ל' רוצה ומוכנה להיפגש עם ק'. היא איננה מוכנה היום לעשות הסדר ראייה מסודרים שמחייבים אותה. אני חושבת שצריך לכבד את עמדתה ולאפשר לה כבר היום להיפגש עם ק', שגם מבחינתה הוא האח של בתה ה', להיפגש עמו מעת לעת במצבים שהם נוחים לה...ל' רוצה קשר עם ק' לפי מי שהבנתי מהשיחות עמה. היא לא נמצאת במצב שהיא מוכנה להתחייב למשהו, שבית משפט או איזשהו תכתיב יכתיב לה, אבל אני חושבת שצריך ללכת עם זה.

יותר טוב שהילד יקבל 20% או 30% מקשר עם ל' מאשר לא יקבל כלל, ואני ראיתי את זה במפגש שהיה בין ל' לבין שני הילדים. ראיתי את האנושיות שלה כלפיו, את הניסיונות שלה להתקרב, את המחשבה - היא חשבה על יום ההולדת הקרב שלו, הביאה משחקים לאינטראקציה עבורו, אמרה, שאלה אותו איזו מתנת יום הולדת הוא רוצה ממנה. ראיתי גם את הילד לאט לאט מפשר ומתקרב אליה. זאת אומרת שהילד יש לו צרכים לקשר איתה, ואני חושבת שצריך לאפשר את זה במידתיות של' היום מוכנה לתת..." (עמ' 33 שו' 14 ואילך).

40. הטעמים שנימנו לעיל הינם טעמים כבדי משקל, המבססים מסקנה לפיה אין לאמץ את המלצת המומחית. לטעמים אלה נוסף משקלו הראייתי הכבד של התסקיר, שעיקרו הוא שימור הקשר ההורי הטוב בין הנתבעת לה', ומניעת הקרבתו על מזבח השוויון בין האחים. עוד קובע התסקיר, ולכך אני מסכים בכל לב, שאין לפגוע ביחסי הורות בשל משבר בין ההורים. לדאבון הלב, זליגה של משבר זוגי למישור ההורי, איננה נדירה. ברם, מלאכתם של גורמי המקצוע ושל בית המשפט הינה למזער את הנזק למינימום. במקרה דנא ראוי, ככל הניתן, לגדור את הנזק ליחסים בין

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 א.ב.א נ' א.ב.א

תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

התובעת לק'. אין לאפשר העצמה של הנזק בדמות פגיעה גם ביחסי ההורות של ה' עם התובעת.
דברים נכוחים בנדון אמרה העו"ס בחקירתה, לאמור:

"אני לא חושבת שצריך לפתור בעיה של סכסוך וכעס ומתחים והאשמות בין שתי אימהות, נשים בוגרות, שצריכות לפתור את הסכסוך שלהן במישור ביניהן על גבם של הילדים מבחינת: "זה רק שלי", "מה שהיה עד היום הוא כבר לא טוב". "כן היית בעבר אימא של הבת שלי, את לא תהי בעתיד. אני לא אמשיך לאפשר לך להיות אימא", זה לעשות מלחמה על גב הילדים. זה דבר שהוא גורם נזק. הילדה ככל שתגדל תשאל את עצמה: "והאימא לא נלחמה עלי? היא לא אהבה אותי? היא לא ראתה אותי בת שלה? היא העדיפה לוותר על ההורות בשביל שיהיה לה שקט במישור הבוגר שלה בסכסוך עם האימא השנייה שלי"? אני חושבת, הרי אם היה מדובר כאן בשני הורים הטרוסקסואלים השאלה בכלל לא הייתה עולה. לא הייתה עולה. גם כשיש הורה אחד מתנכר שמפנה גבו לילד לאחר מסכת של גירושין קשה, הדברים האלה ישנם, אנחנו מכירים את זה. אבל אנחנו אף פעם לא חושבים שנכון לנתק את הקשר ההורי בין הילד לאותו הורה, כי גם דברים משתנים בעתיד, אנחנו לא יכולים לדעת..." (עמ' 32 שו' 15 ואילך).

41. יתירה מזו, על דרך ההיקש מביטול צו אימוץ, לא די באפשרות סבירה שביטול צו ההורות עולה בקנה אחד עם טובתה של ה', על מנת לבטלו. על התובעת להוכיח, שמבחינתה של ה' ביטול צו ההורות הכרחי, בבחינת אין מנוס. והנה חוות הדעת, אף אם תאומץ על כרעיה ועל קרבה, איננה כוללת קביעה כגון דא. יתירה מזו, מעדות המומחית מסתבר, שהמלצתה רחוקה מלהיות ברמת הוודאות הנדרשת. בלשונה: "הייתי מומחית בהרבה תיקים כולל תיקי אימוץ וזה אחד התיקים הקשים שהיה לי לגבי המלצות...עבור הילדים נכון לחיות בסיטואציה של שוויון או תנאים דומים ולא שאחד הילדים יהיה לו שתי אמהות ולאחד מהם יהיה אמא אחת ואחד ירגיש מועדף על ידי שניהן ואחד יהיה דחוי. גם עבור ה' לגדול עם כתר על הראש שיש לה שתי אמהות והיא המועדפת לעומת אחיה זה לא קל. לכן המלצתי את ההמלצה היוצאת דופן. כיוון שאני לא משפטנית המלצתי כי בית משפט ישקול אם לבטל את צו ההורות, זה יותר בתחום המשפט ולא הפסיכולוגיה. אני לא יכולה להחליט שזה יבוטל אך אני חושבת שהילדים צריכים לגדול בתנאים דומים יותר בסימטריה" (עמ' 4 שו' 29 ואילך, ההדגשות שלי – שב"י). בהמשך העידה המומחית – "זה אחד המקרים הכי מורכבים שהיו" (עמ' 9 שו' 14). יפים לכאן, מדין קל וחומר, הדברים שנאמרו בפרשת פלוני, שעסקה בבקשת הורים מאמצים לבטל את צו האימוץ, לאחר שיחסייהם עם המאומץ הגיעו לשפל המדרגה. בדחותו את העתירה קבע בית המשפט, לאמור: אשר לטענת המערערים, שאין עוד טעם לשמור על קשר האימוץ לאור השנאה ההדדית השוררת ביניהם לבין אלמוני, נראה לנו, שזו לא השאלה הנכונה שעלינו להציג לעצמנו, אלא השאלה הנכונה היא,

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 18-07-46939 ל.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 18-04-25052 א.ב.א נ' ל.ב.א

האם טובת אלמוני מחייבת את ביטול צו האימוץ (פרשת פלוניס עמ' 309, ההדגשה לא במקור).
יפים לכאן גם הדברים, שנפסקו בפרשה אחרת, דומה בנסיבותיה למקרה דנא. מדובר במקרה בו
ביקש אב מאמץ לבטל את צו האימוץ לאור משבר ביחסי עם אם המאומץ. בדחותו את התביעה
קבע בית המשפט, לאמור: ילד שאומץ אינו כדור משחק שזורקים אותו הלוך ושוב. רוצה המאמץ -
מבקש לאמצו, רוצה - מוותר עליו מבלי להתחשב בתוצאות הנובעות מכך. כמו במקרה של חזרתו
של הורה מהסכמתו לאימוץ, כך גם באשר לחזרתו של מאמץ מאימוצו, רק במקרים יוצאים מן הכלל
ירשה בית-המשפט לעשות זאת, ויעשה זאת רק כאשר כל הנסיבות מראות שטובת הילד מצדיקה
זאת (ה"מ (מחוזי נצרת) 725/83 אלמוני נ' מדינת ישראל, תשמ"ד (3) 265, 271. ההדגשות לא
במקור). לפיכך, על דרך ההיקש, משעה שביטול צו ההורות דנא אינו מחויב המציאות מבחינתה
של ה', לא ראוי לבטלו.

42. זאת ועוד, ראוי לעמוד על ההבדלים בין הורות, אפטרופסות ומשמורת. ביטול צו הורות מפקיע,
מניה וביה, את הזכויות והחובות הקשורים באפטרופסות ומשמורת. הותרת צו הורות על כנו,
להבדיל, אין משמעותה בהכרח הותרת מלוא זכויות וחובות האפטרופסות לשני ההורים, ואין
משמעותה בהכרח קביעה של משמורת משותפת. אמת, הורות חופפת לאפטרופסות, ומשמיעה
זכות להחזיק בקטין (סעי' 14, 15 סיפא לחוק הכשרות המשפטית והאפטרופסות, התשכ"ב-1962,
להלן: חוק הכשרות). ברם, היה וההורים אינם חיים יחד, שומה עליהם להגיע להסכמות בנוגע
לאפטרופסות ולמשמורת (סעיף 24 לחוק הכשרות).

ככל שהורים אינם מגיעים להסכמה, מוסמך בית המשפט להכריע בנושאים האמורים (סעיף 25
לחוק הכשרות). שמע מינה, מבחינה עקרונית, ומבלי לקבוע מאומה לגבי המקרה דנא, אין חפיפה
הכרחית בין ההורות של כל אחת מהאימהות, לבין זכויות וחובות הקשורים לאפטרופסות או
משמורת. לפיכך, ומבלי לקבוע בפועל מאומה בנושאים אלה, קיומה של אפשרות להתייחס אחרת
לזכויות וחובות הקשורים לאפטרופסות ומשמורת, עשויה להקהות, במישור המשפטי והמעשי,
את חודו של צו ההורות. מסקנה זו מצדיקה אף היא להימנע מאימוץ המלצת המומחית, שביסודה
דיכוטומיה בין הותרת צו ההורות לבין ביטולו.

43. מן המקובץ עולה, שטובתה של ה' להמשך קשר הורי טוב ומיטיב עם הנתבעת מצדיק לדחות את
עתירת התובעת לביטול צו ההורות. בכלל זה נחה דעתי, שהנזק שייגרם לה' בגין ניתוק הקשר
ההורי בינה לבין הנתבעת עולה על נזק אפשרי בגין חשיפתה ליחס שונה של התובעת לק'. יתירה
מזו, טובתו של ק', שלא להידחות (במידה כזו או אחרת) על ידי התובעת, איננה יכולה להאפיל על
טובתה של ה', באופן שיצדיק את ניתוק הקשר ההורי בינה לבין הנתבעת. לא ניתן להלום פגיעה
בקשר ההורי האמור בשל התייחסותה של התובעת לק', בבחינת "לא לי לא לך".

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 ל.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

תביעת המשמורת

- 1
- 2 44. בהתאם להסכמת הצדדים בדיון במיום 18.3.2019, שוהה ה' עם הנתבעת בכל יום ג' בין השעות
- 3 15:30-19:30, ובכל סוף שבוע שני, מיום ו' בשעה 16:00 ועד מוצאי שבת בשעה 19:00. הסדר זה
- 4 עולה בקנה אחד עם המלצת המומחית.
- 5 45. כמבואר לעיל, אין חפיפה הכרחית בין הורות למשמורת, וחזון נפרץ הוא, שמשמורתו של קטין
- 6 נקבעת אצל מי מהוריו שנפרדו. במקרה דנא, אין חולק באשר לקשר ההורי הטוב בין ה' לבין
- 7 הנתבעת, כפי שצינו הן המומחית והן העו"ס. בה במידה אין חולק, שבין האימהות לא מתנהל
- 8 קשר המאפשר הורות משותפת. הדברים קל וחומר, לנוכח הליכים משפטיים הדדיים שהוגשו
- 9 לאחר ההליכים דנא, ועודם מתנהלים.
- 10 46. הנתבעת עותרת לקביעת משמורת משותפת לגבי ה' וחלוקת זמני השהות שלה עם כל אחת
- 11 מהאימהות באופן שווה. התובעת מיקדה את טענותיה בנושא ביטול צו ההורות. שני הצדדים לא
- 12 הרחיבו בעניין זה. גם חוות הדעת והתסקיר התמקדו בצו ההורות, בעוד ההתייחסות להסדרי
- 13 השהות בחוות הדעת הינה תחת ההנחה שצו ההורות יבוטל. לאור האמור, באתי לכלל מסקנה,
- 14 שראוי לתת החלטה למשמורת והסדרי שהות זמניים. ההסדרים הקבועים ידונו בפסק דין שיינתן
- 15 לאחר קבלת תסקיר עו"ס לסדרי דין.
- 16 47. על רקע הנסיבות המפורטות לעיל, והמצב שנוצר בפועל, לפיו הבית המרכזי של ה' כיום הוא בית
- 17 התובעת, ומבלי לטעת מסמרות לעתיד - ראוי לקבוע את משמורתה הזמנית בידי התובעת. לנוכח
- 18 הקשר הטוב והמיטיב בין ה' לנתבעת, כמתואר על ידי המומחית והעו"ס כאחד, ומשעה שטובתו
- 19 של קטין היא לעמוד בקשר מהותי עם שני הוריו (ת. יואלס, א. שגיא-שוורץ, "אבא, אמא, ומה
- 20 איתי? אני זקוק לשניכם": עובדות, מיתוסים ותקוות בהסדרי הורות במקרים של גירושין, דין
- 21 ודברים ו' 375, 383) - לא ראוי להגביל את הסדרי השהות של ה' עם הנתבעת למתכונת המצומצמת
- 22 דהיום. גם הקשר הקרוב והחשוב של ה' לאחיה ק', מצדיק הסדרי שהות נרחבים יותר. לפיכך,
- 23 ראוי להרחיב את שהותה של ה' אצל הנתבעת בסופי השבוע (אחת לשבועיים), כך שתמשך עד יום
- 24 א'. שהות כזו תאפשר מצוי חוויית סוף השבוע בחיק הנתבעת וביחד עם ק'. כמו כן, ראוי שהשהות
- 25 היחידה באמצע השבוע תכלול לינה. כאמור, המשמורת והסדרי השהות דלעיל הינם זמניים, עד
- 26 לקבלת תסקיר ומתן פסק דין משלים בעקבותיו.
- 27
- 28
- 29

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 ל.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

סופו של דבר

- 1
- 2 48. התובענה בתמ"ש 46939-07-18, לביטול צו ההורות הפסיקתי, נדחתה.
- 3 49. באשר לתובענה בתמ"ש 25052-04-18, לקביעת משמורת והסדרי שהות, מוחלט כדלקמן:
- 4 49.1. ה' תהא במשמורתה הזמנית של התובעת.
- 5 49.2. ה' תשהה אצל הנתבעת בימי ג' בשבוע משעה 15:30 ועד למחרת היום, עת תביא אותה
6 הנתבעת למוסד החינוכי (או לבית התובעת, לפי העניין). כמו כן תשהה ה' אצל הנתבעת בכל
7 סוף שבוע שני, מיום ו' בשעה 16:00 ועד יום א' שלאחר מכן, עת תביא אותה הנתבעת למוסד
8 החינוכי (או לבית התובעת, לפי העניין).
- 9 49.3. אני מורה לשירותי הרווחה בעיריית תל אביב להגיש לבית המשפט תסקיר ובו המלצות
10 באשר למשמורתה של ה' ולהסדרי השהות שלה עם הנתבעת. התסקיר יוגש עד ליום
11 1.1.2021. בהיעדר אפשרות להגיש תסקיר מלא, יוגש תסקיר ביניים בהתייחס להסדרי
12 השהות שנקבעו לעיל. כמו כן אני מורה לשירותי הרווחה לזמן את האימהות למפגשי תיאום
13 הורי והדרכה הורית. מובהר, שמפגשים אלה הינם מנדטוריים.
- 14 49.4. לנוכח הזמן שעלול לחלוף עד להגשת תסקיר, והצורך להניח בפני בית המשפט תמונת ביניים
15 בנוגע להסדרי השהות, כמו גם הצורך לתאם בין האימהות – אני מורה ללשכה לסיוע משפטי
16 למנות לה' אפוטרופוס לדין.
- 17
- 18 האפוטרופוס יעדכן את בית המשפט בנוגע להתנהלות הסדרי השהות הזמניים וכל הכרוך
19 בכך, ויתאם את נושא עריכת התסקיר והתיאום ההורי. תואיל הלשכה לסיוע משפטי להודיע
20 על זהות האפוטרופוס לדין תוך 10 ימים ממועד קבלת פסק הדין.
- 21 50. בנסיבות העניין ורגישותו המיוחדת, ולא בלי לבטים, החלטתי שלא לעשות צו להוצאות במסגרת
22 הליך הביטול. החלטה זו נעוצה ברצון שלא להחריף את יחסי האימהות, המתוחים גם כך.
- 23
- 24
- 25
- 26

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 46939-07-18 ל.ב.א נ' א.ב.א
תמ"ש 25052-04-18 א.ב.א נ' ל.ב.א

1 ת"פ לעניין זהות האפוטרופוס לדין לעוד 10 ימים.

2 תואיל המזכירות לסגור את תמ"ש 46939-07-18.

3 אני מתיר פרסום של פסק הדין במתכונת שתאושר לפרסום בנפרד.

4 מובהר, כי פסק הדין ניתן ביום כ"ט אלול תש"פ, 18 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.

5

שמואל בר יוסף, שופט

6

7

8

9

10

11

12